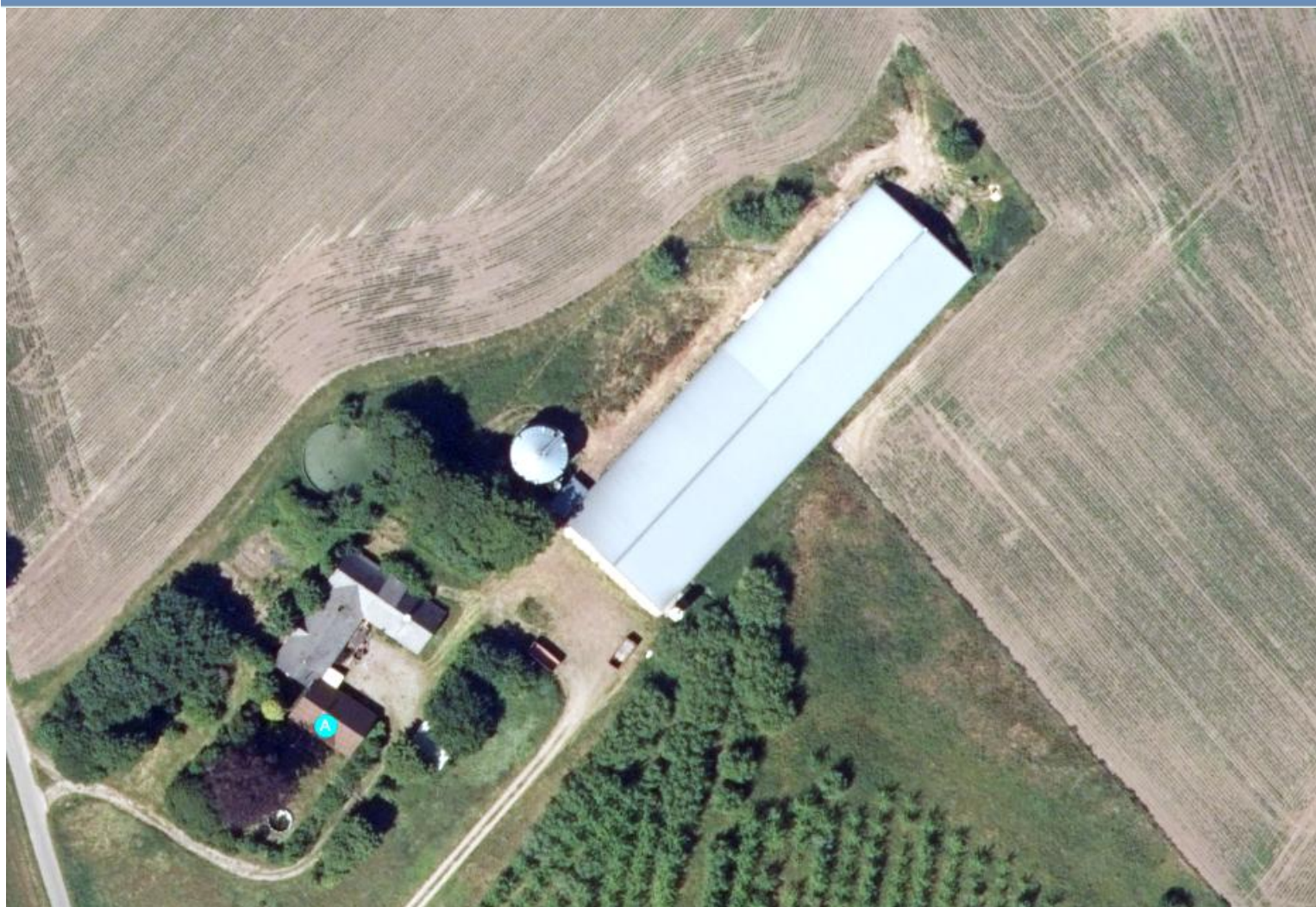

Simon Hansen
Ribevej 25
6683 Føvling

Miljøtilladelse

Nørbøllingvej 4, 6650 Brørup
Fjerkræhold

Miljøtilladelsen er meddelt i henhold til
§ 16b i "Husdyrbrugloven".

Vejen
KOMMUNE

Læsevejledning:

Denne afgørelse er opdelt i 3 dele.

- **Del 1 Afgørelse og vilkår**
består af tilladelsen og de vilkår, der gælder for ejendommen.
- **Del 2 Miljøteknisk redegørelse**
består af den miljøtekniske beskrivelse, som ligger til grund for sagsbehandling samt vurderinger, der resulterer i de stillede vilkår.
- **Del 3 Lovformalia**
består af oplysninger om ejendommen, grundlaget for afgørelsen, høring, offentliggørelse, udnyttelse og ophør samt en bilagsoversigt.

1 Afgørelse og vilkår

Del 1 består af afgørelsen og de vilkår, der gælder for ejendommen.

Vejen Kommune har i henhold til Husdyrbrugloven vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne.

Kommunen har på grundlag af ansøgningen og den miljøtekniske redegørelse foretaget en vurdering af de forskellige påvirkninger fra husdyrbrugets anlæg. Vurderingen ligger til grund for de vilkår, der er angivet i del 1.

Vejen Kommune har den 13. maj 2026 modtaget ansøgning om miljøtilladelse af husdyrbruget på Nørboellingvej 4, 6650 Brørup omhandlende følgende:

- Uændret drift i eksisterende stald på 4.000 m².
- Etablering af et gødningshus på 60 m² ved ejendommens tårnsiloer og ophør med brug af eksisterende gødningscontainer på 23 m².
- Opsætning af to fodersiloer ved den eksisterende stald på hhv. 53 og 90 m³.
- Reduktion af størrelse på allerede tilladt, men ikke opført, veranda langs den eksisterende stald fra 800 m² til 540 m².
- Uændret anvendelse af gyllebeholder med en overflade på 171 m² (500 m³).

Vejen Kommune har kontrolleret, at der er overensstemmelse mellem ansøgningen og kommunens registreringer.

Vejen Kommune har vurderet, at der ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport over de ønskede ændringer/udvidelser på ejendommen.

Det forudsættes, at projektet gennemføres og drives, som det er beskrevet i ansøgning nr. 258582, version nr. 2.

Vejen Kommune tillader det ansøgte efter § 16b i Husdyrbrugloven¹ på vilkår, som angivet efterfølgende.

Kommunens afgørelse gælder for det konkrete projekt. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til det ansøgte staldanlæg.

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Husdyrbrugloven. Øvrige relevante tilladelser, godkendelser og/eller dispensationer skal indhentes særskilt.

Etablering af nye anlæg må ikke sættes i gang, før der er givet en byggetilladelse fra Vejen Kommune.

Miljøtilladelsen er et tillæg til miljøtilladelse fra 10. juni 2025. Da ændringen sker i det eksisterende anlæg, kan forurening og påvirkning på natur m.m. fra ændringen ikke adskilles fra den eksisterende, og der laves nye vurderinger for hele ejendommen. Denne miljøtilladelse med tilhørende vilkår er derfor gældende for hele bedriften. Denne miljøtilladelse, med tilhørende vilkår, erstatter miljøtilladelse meddelt 10. juni 2025.

¹ "Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.".

Vejen Kommune vurderer sammenfattende, at der kan gives lov til projektet da:

- Projektet er erhvervsmæssigt nødvendigt.
- Husdyrbruget med de stillede vilkår kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.
- Husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af minimeret miljøbelastning.
- Projektet med de stillede vilkår, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Vejen Kommune den 22. juni 2026

Helle Kalmayer Hansen og Majbrit Holst Nielsen

Teknik og Miljø
Rådhuspassagen 3
6600 Vejen

Copyright alle kort og luftfoto: copyright DDO®, ©COWI

Vilkår for afgørelsen

Information om ændringer på husdyrbruget

1. Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til afgørelsen, skal anmeldes til kommunen inden gennemførelsen. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse kan ske inden for rammerne af denne afgørelse.
2. Hvis staldanlæg ikke etableres i det godkendte omfang, udløser det krav om genberegning af BAT-niveau og evt. ansøgning om tillæg til eksisterende miljøtilladelse.

Husdyrproduktionen

3. Antallet af indsatte dyr må maksimalt være 40.000 stk. pr. hold.
4. Det skal sikres, at der er mindst 30 meter fra gødningshuset (bygning 3, figur 1) til markskel mod vest.
5. Husdyrbrugets maksimalt tilladte produktionsomfang (se figur 1):

Bygning nr.	Staldsystem	Dyretype	Areal med ammoniakfordampning
1	Høner, konsumæg, Fler-etagesystem	Flexgruppe*	4.000 m ²
2	Høner, konsumæg, Fler-etagesystem	Flexgruppe*	540 m ²
3	Gødningshus	100 % udnyttelse	60 m ²
4	Gyllebeholder	Naturligt flydelag	171 m ²
*Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd; Økologiske, fler-etagesystem med bånd.			

Foranstaltninger for at undgå forurening

6. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til Alarmcentralen, tlf.: 112.
7. Ved ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Al miljøaffald skal bortskaffes for egen regning efter den til hver tid gældende lovgivning.

Opbevaringsanlæg

8. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast husdyrgødning på mindst 3 måneder til husdyrbruget.

Ammoniakfordampning

9. Stalden skal indrettes med gødningsbånd til bortskaffelse af gødning fra etagesystemet.
10. Gødningsbånd skal tømmes min. 3 gange om ugen med et interval på 2 dage.
11. Vejen Kommune skal underrettes, hvis gødningsbåndet er ude af drift i en periode på mere end 5 dage.

Lugt

12. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at produktionsarealer og fodringsanlæg holdes rene.
13. Udrensning og transport af husdyrgødning fra staldanlægget må kun ske på hverdage i tidsrummet kl. 07.00 – kl. 18.00.

Støjgrænser

14. Afhentning af gødning til biogas eller anden afsætning må kun ske på hverdage i tidsrummet kl. 07.00-18.00.
15. Transport af indkøbt foder og øvrige hjælpemidler til og fra ejendommen skal primært foregå kl. 07.00 – 18.00.
16. Virksomhedens bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB (A) må i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land ikke overstige følgende gennemsnitsværdier.

I: i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land

	Tidsrum	Reference	Støjgrænser (I)
Mandag – fredag	kl. 07.00 – 18.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00 – 14.00	7 timer	55 dB(A)
	kl. 14.00 – 18.00	4 timer	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00 – 18.00	8 timer	45 dB(A)
Alle dage	kl. 18.00 – 22.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage	kl. 22.00 – 07.00	0,5 time	40 dB(A)
Maksværdi (LpAmax)	Kl. 22.00 – 07.00	-	55 dB (A)

*Gælder kun støj fra drift på ejendommens bygningsparcel – ikke støj fra f.eks. markdriften.

Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 meter over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

17. Husdyrbrugets bidrag til niveauet for lavfrekvent støj og infralyddrift (dB re 10^{-6} m/s²) målt indendørs må ikke overstige værdierne i nedenstående tabel. Grænserne gælder for ækvivalentniveauet over et måletidsrum på 10 minutter, hvor støjen er kraftigst*.

	Tidsrum	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz)	G-vægtet infralydniveau
Beboelsesrum, herunder børneinstitutioner og lignende	kl. 07.00 – 18.00	25 dB	85 dB
	kl. 18.00 – 07.00	20 dB	85 dB
Kontorer, undervisningslokaler og lign. Støjfølsomme rum	Hele døgnet	30 dB	85 dB
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	35 dB	90 dB

*Gælder kun støj fra drift på ejendommens bygningsparcel – ikke støj fra f.eks. markdriften.

18. Husdyrbrugets bidrag til vibrationsniveauet ($\text{dB re } 10^{-6} \text{ m/s}^2$) målt som det KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S, må ikke overstige værdierne i nedenstående tabel*.

	Tidsrum	Vægtet accelerationsniveau, L_{aw}
Boliger i boligområder	Hele døgnet	75 dB
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	kl. 07.00 – 18.00	80 dB
	kl. 18.00 – 07.00	75 dB
Børneinstitutioner og lignende	I åbningstiden	75 dB
Kontorer, undervisningslokaler og lignende rum	Hele døgnet	80 dB
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85 dB
Kontorer og tilsvarende lokaler i erhvervsbebyggelse, hvor der foregår følsomme aktiviteter	Hele døgnet	85 dB

*Gælder kun støj fra drift på ejendommens bygningsparcel – ikke støj fra f.eks. markdriften.

19. Husdyrbruget skal på tilsynsmyndighedens forlangende, for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i ovenstående vilkår er overholdt.
- Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og/eller -beregning om året. Målinger/beregninger skal foretages af et firma eller laboratorium, der er uvildigt og godkendt af Miljøstyrelsen til at udføre "Miljømåling - ekstern støj".
- Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller beregning efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. nr. 5/1984 om Ekstern støj fra virksomheder, nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder uden for virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold – eller efter anden aftale med kommunen

Fluer og skadedyr

20. Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum er i overensstemmelse med fastsatte retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi².
21. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for forekomst af skadedyr (rotter m.v.).

Støv

22. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.
23. Ved levering af foder i fodersiloer skal det sikres, at der ikke sker ophobning af støv (foderpartikler) under siloerne, eller på området omkring siloerne.

² "Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr", https://agro.au.dk/fileadmin/DJF/Agro/Projekter/Vejledning_om_skadedyr/Retningslinier-for-fluebekaempelse.pdf

Lys

24. Lys fra ejendommen må ikke være generende udenfor ejendommens skel.
25. Ved opsætning af udendørs pladsbelysning, skal det sikres, at lyskilden afskærmes, så der ikke sker lysspredning væk fra ejendommen.
26. Eventuel udendørs pladsbelysning skal slukkes efter endt arbejde eller forsynes med bevægelsessensor, der sikrer at lyset kun er tændt i op til en halv time.

Spildevand

27. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, så unødigt spild undgås.
28. Vaskevand fra rengøring af staldene, skal opsamles i beholder og må herefter anvendes i overensstemmelse med bestemmelserne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Opsamlingsbeholderen skal have en kapacitet svarende til mindst en afvaskning af staldene.

Oplag af olie, kemikalier etc.

29. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
30. Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.
31. Olie- og kemikalieprodukter skal opbevares under tag på tæt bund uden afløb. Der skal være mulighed for at opsamle spild svarende til rumfanget af den største beholder. Dette gælder dog ikke olie, der opbevares i godkendte olietanke³.

Affald

32. Opbevaring af olie- og kemikalieaffald skal ske på samme måde som angivet i vilkårene vedrørende håndtering og opbevaring af olie og kemikalier.
33. Reglerne i Vejen kommunes affaldsregulativ skal følges.

Reduceret miljøbelastning

34. Ventilationsanlæg skal kontrolleres og vedligeholdes efter en fast procedure – minimum én gang om året.
35. Der skal til enhver tid være opsat vandur til måling af det reelle forbrug af vand til husdyrbruget fra drikkevandsboringen.
36. Gødningsbånd og transportsystem skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.

³ "Olietankbekendtgørelsen".

Egenkontrol

37. Husdyrbruget skal kunne fremvise staldtegning eller lignende til dokumentation af størrelsen på områder med dyr.
38. Følgende skal føres i en driftsjournal eller lignende system, der skal opbevares mindst 5 år på bedriften, og data skal være tilgængelige ved miljøtilsyn på ejendommen:
 - Dato for rengøring og desinfektion af stald.
 - Dokumentation for aflæsning af el-forbrug samt de aflæste værdier.
 - Registreringer af vandforbrug – aflæsning hver 6. måned.
 - Dokumentation for aftale med Biogasanlæg.
 - Drift af gødningsbånd med:
 - Tidspunkt for tømning (start- og sluttidspunkt)
 - Enhver form for driftsstop med angivelse af årsag og varighed

2 Miljøteknisk beskrivelse

Del 2 omhandler beskrivelser af forhold på ejendommen og deres eventuelle påvirkninger på det omgivende miljø. Afsnittet indeholder Vejen Kommunes vurderinger, som har resulteret i vilkårene i del 1.

Indholdsfortegnelse

2 Miljøteknisk beskrivelse	11
Dyrehold og anlæg	12
Hensynet til landskab, kulturhistorie og rekreative områder	13
Begrænsning af eventuelle gener for naboer	17
Ejendommens påvirkning af beskyttet natur – ammoniak	27
 3 Lovformalia m.m.	32
Oplysninger om ejendom og husdyrbrug	32
Forudgående inddragelse af offentligheden	32
Høring af udkast.....	32
Indkomne høringsbidrag og kommunens vurdering.....	33
Offentliggørelse af afgørelse og orientering til modtagere	33
Udnyttelse af afgørelse.....	34
Tilladelsens varighed, retsbeskyttelse og revurdering	34
Husdyrbrugets ophør	34
Øvrige forhold	34
Bilagsoversigt	35

Dyrehold og anlæg

Samdriftsvurdering:

Et husdyrbrug er forureningsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug, hvis afstanden mellem husdyrbrugene er 100 m eller derunder. Hvis der ejes ejendomme beliggende længere væk end 100 m, anvendes beregning med 50 pct. af ukorrigeret geneafstand for lugt til enkeltbolig som kriterie.

50 pct. af den ukorrigerede geneafstand for lugt til enkelt bolig er beregnet til 50,0 m. Minimumsafstanden for forureningsmæssigt forbundet er derfor 100 m. Ansøger har ingen andre produktionsenheder inden for 100 m.

De ejede ejendomme drives særskilte og er ikke forureningsmæssigt forbundne. Vejen Kommune vurderer derfor, at ejendommen på Nørbøllingvej 4, 6650 Brørup skal godkendes særskilt.

Husdyrproduktionen

Seneste registrering af dyreholdets omfang/produktionsarealerne er sket i forbindelse med miljøtilsyn den 21. august 2024.

Det fremtidige husdyrhold på ejendommen kommer til at bestå af æglæggende høner.

Da ejendommen ikke godkendes som IE-husdyrbrug stilles vilkår til at der maksimalt må indsættes 40.000 dyr i stalden.

Ejendommens anlæg

Stalden er blevet renoveret indvendigt i forbindelse med at der blev givet miljøtilladelse i 2025 og der er indsat etagesystem.

Der vil blive etableret veranda på de to langsider af eksisterende stald samt et gødningshus og 2 nye siloer ved eksisterende kornsilo/tårnsiloer.

Eksisterende gyllebeholder vil blive anvendt til overflade- samt vaskevand.

Tabel og figur herunder samt bilag 2 viser den fremtidige bygningsanvendelse på ejendommen.

Der vil fremover være følgende bygninger på ejendommen:

Nr.	Anvendelse	Størrelse	Areal med ammoniakfordampning	Staldsystem	Dyr
1	Hønestald	2.400 m ²	4.000 m ²	Høner, konsumæg, Fler-etagesystem	Flexgruppe *
2	Veranda	800 m ²	540 m ²	Høner, konsumæg, Fler-etagesystem	Flexgruppe *
3	Gødningshus	60 m ²	60 m ²	Fast gulv med afløb til gyllebeholder	
4	Gyllebeholder	500 m ³	171 m ²	Naturligt flydelag	
5	Halvtag som fjernes	125 m ²			
6	Lade	50 m ²			
7	Lade	350 m ²			

8	Kornsilo	740 m ³			
9	Fodersiloer				
10	Stuehus				
*Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd; Økologiske, fler-etagesystem med bånd.					

Tabel 1. Liste over husdyrbrugets driftsbygninger.

Figur 1. Husdyrbrugets driftsbygninger.

Hensynet til landskab, kulturhistorie og rekreative områder

Ejendommens nye anlæg skal vurderes i forhold til anlæggets udformning og placering i landskabet og de landskabelige værdier.

Anlæggets udformning

Som beskrevet ovenover etableres verandaer på begge langsider af eksisterende stald. Der etableres et gødningshus ved ejendommens tårnsiloer, hvor der samtidig opføres yderligere to tårnsiloer.

Gødningshuset opføres i beton og stålplader (antracitgrå). Bygningen bliver lidt lavere end stalden og der monteres ikke tagrender på bygningen.

De nye tårnsiloer bliver på hhv. 53 m³ og 90 m³. Siloerne bliver maksimalt 12 meter høje.

Eksisterende stald er beklædt med antracitgrå sandwichpaneler på sider og den nordøstlige gavl. På den sydvestlige gavl-ende har man bibeholdt de beige sandwichpaneler som var på stalden tidligere. Taget er lys grå.

Verandaerne bliver 5 m brede og etableres med ensidig taghældning i samme materialer og med samme taghældning som det eksisterende tag. Der etableres gardiner på siderne. Verandaerne vil få samme højde som staldens benhøjde. Verandaerne vurderes ikke at kunne ses i omgivelserne, da de bygges på stalden og er lavere end stalden.

De to ansøgte tårnsiloer vurderes ikke at fremstå som væsentligt synlige eller som fremmedelementer i landskabet. Dette begrundes med, at siloerne placeres i direkte tilknytning til tre eksisterende siloer på ejendommen. Samlingen af siloer vil således fortsat fremstå som et samlet teknisk anlæg, hvor de nye siloer indgår naturligt i den eksisterende struktur og skala. Udvidelsen med yderligere to siloer vil derfor ikke ændre væsentligt på den landskabelige oplevelse af anlægget, idet det allerede i dag fremstår som et markant, men veldefineret element knyttet til den landbrugsmæssige drift. De nye siloer vil opleves som en forlængelse af det bestående anlæg fremfor en ny, isoleret tilføjelse.

Det planlagte gødningshus, som er lavere end stald og tårnsiloer, vurderes ligeledes ikke at virke dominerende i landskabet. Dette skyldes, at bygningen både underordner sig siloernes højde og visuelle tyngde samt placeres i sammenhæng med det øvrige driftsanlæg. Siloerne vil således medvirke til at afskærme og visuelt integrere gødningshuset i anlægget.

Samlet set vurderes projektet derfor ikke at medføre væsentlige landskabelige påvirkninger, idet de nye elementer tilpasses og indarbejdes i den eksisterende bebyggelsesstruktur.

Anlæggets placering i landskabet

Terrænet er kuperet og landskabet er stejlt faldende/stigende med skrænter og falder ned mod Kongeådal. Kanne bæk og dens ådal løber umiddelbart øst for ejendommen fra nord mod syd. Landskabets skala er stort til middel og området er åbent til transparant afgrænset af læhegn.

Staldbygningen er forholdsvis lav og er passet ind i landskabet og eksisterende beplantninger, så den ikke virker dominerende. Verandaer, gødningshuset og de to nye tårnsiloer vurderes ikke at ændre ved ejendommens synlighed i landskabet.

Ejendommen kan ses når man kommer kørende på Nørbøllingvej og kan anes i landskabet når man kører på Ribevej.

Landskabelige værdier

Placeringen og udformningen af ejendommens nye anlæg skal vurderes i forhold til de landskabelige værdier – se nedenstående tabel og figur.

Udpegningerne er fra Kommuneplanen⁴. Landskabet og kulturhistoriske værdier bliver reguleret efter hhv. Naturbeskyttelsesloven og Museumsloven.

Kommuneplan	Udpegninger	Bemærkning	Anlæg inden for udpegningen
3.5.1	Bevaringsværdige landskaber*	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Ja
3.5.2	Større sammenhængende landskaber*	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Ja
3.5.3	Værdifulde geologiske beskyttelsesområder	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
3.4.2	Potentielle økologiske forbindelsesområder	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Ja
3.4.1	Naturområder	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes. Sikre naturområder. Udpegningen i kommuneplanen indeholder også "særligt værdifulde naturområder".	Nej
3.3.1	Lavbundsarealer	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
4.3.1	Værdifulde kulturmiljøer	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes. Sikre kulturmiljøer, herunder Hærvejens kulturmiljø.	Nej
4.3.1	Kulturhistoriske bevaringsværdier (kirkeomgivelser)	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes. Sikre kirkens visuelle indvirkning i landskabet.	Ja
4.2.2	Rekreative stier og friluftsområder	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
3.4.3	Natura 2000	Byggeri der ændrer udpegningen af Natura 2000 område ikke tilladt.	Nej
7.1.2	Oversvømmelse og erosion	Byggeri indenfor område med oversvømmelsesrisiko	Nej
Råstofloven	Udpegninger		Anlæg inden for udpegningen
	Råstofgraveområder	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg.	Nej
Naturbeskyttelsesloven	Udpegninger		Anlæg inden for udpegningen
§ 17	Skovbyggelinjen*	Regulerer kun byggeri indenfor 300 m. Nødvendigt driftsbyggeri må foretages inden for beskyttelseslinjen.	Nej
§ 16	Sø- og åbeskyttelselinje*	Regulerer enhver ændring i tilstand inden for 150 m (også terrænændringer og tilplantninger).	Nej

⁴ Kommuneplanen 2021 – 2033 for Vejen Kommune, www.vejenkom.dk.

		Nødvendigt driftsbyggeri må foretages inden for beskyttelseslinjen.	
§ 18	Fortidsmindebeskyttelseslinje	Regulerer enhver ændring i tilstand inden for 100 m (også terrænændringer og tilplantninger). Der må ikke bygges eller plantes inden for beskyttelseslinjen.	Nej
§ 19	Kirkebyggelinje	Regulerer byggeri over 8,5 meters højde inden for 300 m.	Nej
	Fredede områder		Nej
Muse-ums -lo-ven	Udpegninger		Anlæg inden for udpegningen
§ 29a	Sten- og jorddiger	Må ikke beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra kommunen.	Nej
§ 29e	Fortidsminder	Inden for en afstand af 2 meter fra fortidsmindet, må ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes.	Nej

Tabel 2. Landskabelige udpegninger i forbindelse med nybyggeriet. På grund af Vejen Kommunes beliggenhed inde midt i landet, vurderes ikke på kystnærhedszoner, strandbeskyttelseslinjer eller klitfredninger. *Bevaringsværdige og større sammenhængende, skov-, sø- og åbeskyttelseslinjer har ofte ikke indflydelse på landbrugsbyggeri, men kan i særlige tilfælde have betydning for vurderingen.

Figur 2. Anlæggets placering i landskabet.

Figur 3. Anlæggets placering i landskabet.

Anlægget er placeret inden for "Bevaringsværdige landskaber", "Større sammenhængende landskaber", "Potentielle økologiske forbindelser" og "Kulturhistoriske bevaringsværdier". Se ovenstående figur og tabel.

Vejen Kommune vurderer, at opførelsen af verandaer, gødningshus og yderligere fodersiloer ikke vil forringe udpegningsgrundlaget for de nævnte områder, jf. beskrivelsen ovenover.

Begrænsning af eventuelle gener for naboer

Afstandskrav

Husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8 omhandler en række afstandskrav.

Afstande, samt lovpligtige afstandskrav, jf. §§ 6, 7 og 8 i Husdyrbrugloven, fra de nye verandaer, tårnsiloer og gødningshus er vist i nedenstående tabel. For §§ 6 og 8 gælder, at der ikke må ske etablering af anlæg eller udvidelser, der medfører forøget forurening inden for afstandskravet. For § 7 gælder, at der ikke må ske nyetablering indenfor afstandskravet.

§§	Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstands-krav
6	Nabobebyggelse	> 50 m	Ingen indenfor afstandskravet	50 m
8	Naboskel	> 30 m	Mindst 30 m fra nyt gødningshus til markskel	30 m
8	Beboelse på samme ejendom	> 15 m	Ingen indenfor afstandskravet	15 m
8	Levnedsvirksomhed	> 25 m	Ingen indenfor afstandskravet	25 m
8	Fælles vandindvindingsanlæg	> 50 m	Ingen indenfor afstandskravet	50 m
8	Enkelt vandindvindingsanlæg	< 25 m	Fra ny veranda til boring ved 132.0436 er der 9 meter	25 m
8	Vandløb	> 15 m	Ingen bygning indenfor afstandskravet	15 m
8	Dræn	> 15 m	Ingen indenfor afstandskravet	15 m
8	Sø	> 15 m	Ingen bygning indenfor afstandskravet	15 m

8	Offentlig- og privat fællesvej	> 15 m	Ingen indenfor afstandskravet	15 m
8	Vandløb eller sø > 100 m ²	> 100 m	Ingen gyllebeholder indenfor afstandskravet	100 m
7	Bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder	> 10 m	Ingen indenfor afstandskravet	10 m
7	Bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder	> 10 m	Ingen indenfor afstandskravet	10 m
6	Byzone	> 50 m	Ingen indenfor afstandskravet	50 m
6	Samlet bebyggelse	> 50 m	Ingen indenfor afstandskravet	50 m
6	Sommerhusområde	> 50 m	Ingen indenfor afstandskravet	50 m
6	Boligområde/Blandet bolig og erhverv	> 50 m	Ingen indenfor afstandskravet	50 m
	Vej-interesseområde	> 50 m	Ingen bygninger indenfor afstanden	50 m

Tabel 3. Oversigt over afstande fra anlæg til nærmeste punkt, hvor der er afstandskrav ifølge Husdyrbrugloven.

Afstandskravet fra den nye veranda til enkelt vandindvindingsanlæg er ikke overholdt, og der søges dispensation om fravigelse af dette krav.

Boringen er ca. 50 m dyb og beskyttet af et 15 m tykt lerlag og dermed godt beskyttet mod forurening ovenfra. Det er ikke muligt at placere verandaer andre steder, da de skal etableres på eksisterende stald.

Vejen Kommune vurderer, at der kan dispenseres fra afstandskravet.

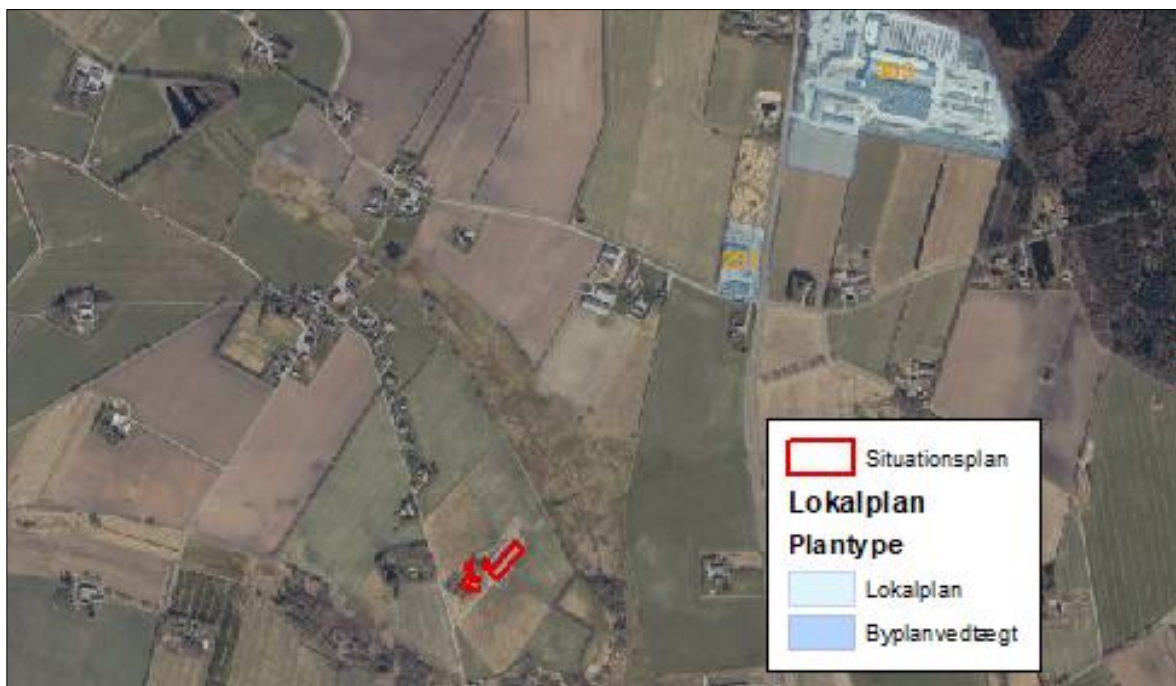
Ansøger oplyser, at nyt gødningshus opføres med min. 30 meter til (nyt) naboskel. Alle øvrige afstandskrav er overholdt.

Vejen Kommune vurderer, at de generelle afstandskrav er nok til at sikre, at der ikke sker forurening eller gene af omgivelserne.

Lokalisering og Planrammer

Nærmeste lokalplaner i området er lokalplan nr. 291 – Område til erhvervsformål og lokalplan nr. 303 – Udvidelse af erhvervsområde i Brørup Syd, som ligger hhv. ca. 735 m og 1.000 m fra husdyrbruget.

Der er ingen lokalplaner under tilblivelse eller i forslag i området omkring ejendommen.

Figur 4. Husdyrbrugets placering.

Vejen Kommune vurderer, at risikoen for forurening og væsentlige gener for omgivelserne er begrænset, da anlæggets placering i forhold til husdyrbruglovens genegrænser er overholdt.

Lys

Ansøger oplyser, at der etableres belysning ved den sydvestlige port som vil være sensorstyret. Der er ikke andre udendørs lyskilder på ejendommen.

Der stilles vilkår til etablering af sensor.

Det vurderes, at der med de stillede vilkår, ikke vil være væsentlige gener forbundet med ejendommens belysning.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik - BAT

Den årlige ammoniakfordampning fra stald og anlæg på husdyrbruget skal leve op til samme niveau, som det vejledende niveau angivet af Miljøstyrelsen, for at leve op til Husdyrbruglovens krav om anvendelse af BAT.

Miljøstyrelsens vejledende BAT-niveau medfører en samlet ammoniakfordampning fra stalde og lagre på 3.442 kg N/år. Det fremgår af den endelige ansøgning om godkendelse, at den samlede ammoniakfordampning fra anlægget er 3.074 kg N/år.

Det samlede anlæg lever derved op til BAT-niveauet for denne ejendom ved indførelse af gødningsbånd med 3 ugentlige tømninger.

I henhold til ejendommens tidligere miljøtilladelse udgjorde det samlede godkendte produktionsareal 4.000 m² stald, 800 m² veranda samt 23 m² gødningscontainer. Med nærværende projekt ændres arealerne til 4.000 m² stald, 540 m² veranda og 60 m² gødningshus.

Tidligere godkendte veranda areal på 800 m² er ikke etableret og indgår derfor ikke i nudrift som faktisk produktionsareal. Nudriften baserer sig således på et lavere realiseret areal end det tidligere godkendte. Beregning af ejendommens samlede ammoniakemission viser derfor en stigning på trods af at det samlede godkendte produktionsareal reduceres.

Reduceret miljøbelastning

Ud fra ansøgningen og kommunens viden om ejendommens drift, vurderer Vejen Kommune, at der skal stilles en række vilkår til at sikre en begrænset miljøbelastning.

Vurderingen er foretaget ud fra de enkelte punkter, der er beskrevet efterfølgende (Vand og energi, Lugt osv.).

Ansøger oplyser (kursiv), at der ikke er udarbejdet planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet med efterfølgende igangsætning af reparation.

Ejendommen anvender fasefodring, hvor hver fase er tilpasset hønernes behov. Behovet er nøje afstemt ud fra dyrenes avlsmæssige stade og genotype. Der er stor fokus på dyrenes sundhed og holdbarhed, hvorfor der anvendes foder af høj kvalitet med høj fordøjelighed af næringsstoffer. Der vil blive anvendt tre foderblandinger, hvor al foder indkøbes.

Rengøring af stalden sker ca. hver 16. måned ifm. holdskifte. Så vidt muligt anvendes tørrengøring, men ved behov anvendes iblødsætning og efterfølgende vask med højtryksrensere. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende og BAT ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion.

For at sikre et lavere strømforbruget på ejendommen stilles der vilkår om, at evt. udendørs pladsbelysning til enhver tid skal slukkes efter endt arbejde eller forsynes med bevægelsessensor, der sikrer at lyset kun er tændt i op til en halv time.

Vejen Kommune vurderer, at de stillede vilkår vil være tilstrækkelige til at husdyrbruget lever op til reduceret miljøbelastning.

Vand og energiforbrug

Ansøger oplyser (kursiv), at der hovedsageligt anvendes energi til ventilation, foderblander, lys, gødningsbånd og kølerum til æg.

Al ventilation er styret automatisk ud fra registreringer af temperatur og luftfugtighed, som sikrer at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene samt ift. energiforbruget. Ventilationssystemet rengøres ved hvert holdskifte, hvilket reducerer modstanden, så der opnås et lavt energiforbrug.

I begge stalde er der undertryksventilation, som er mere strømbesparende end fx ligetryks ventilation.

Der bliver opsat LED-lys i stalden.

Forsyning af vand sker fra egen boring. Hovedparten af vandforbruget går til drikkevand til dyrene. Herudover er der et mindre forbrug af vand til vask af pakkerum mv.

Drikkevandsforbruget til hønsene følges løbende.

Det er ikke udarbejdet planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet med efterfølgende igangsætning af reparation.

Der anvendes så vidt muligt tørrengøring, men ved behov anvendes iblødsætning og efterfølgende vask med højtryksrensere.

Installationer som har et stort energiforbrug og som er potentielt støjende skal efterses årligt, for at sikre så lavt energiforbrug og støjbelastning som muligt.

For at sikre, at ejendommen har løbende fokus på optimering af forbrug, skal ejendommen opføre vand- og elforbrug.

Ansøger har opgivet følgende forventede forbrug af vand og energi.

Vand- og Energiforbrug	Efter ændring - mængde pr. år
Vand	ca. 8.500 m ³
Elforbrug	ca. 45.000 kWh
Olie	ca. 4.000 L

Tabel 4. Energiforbrug

Der foreligger ingen tilladelse, til at indvinde drikkevand til husdyrproduktionen fra egen boring. Der skal søges om tilladelse hertil, eller der skal ske omregistrering af eksisterende tilladelser i forbindelse med udnyttelse af tilladelsen.

Da drikkevandsforsyningen sker via egen boring, stilles der vilkår til etablering af vandur så det faktiske vandforbrug til produktionen fremover kan registreres. Der stilles vilkår til aflæsning hver 6. måned, for at sikre at unødigt vandspild opdages og eventuelt behov for øget vandindvinding kan ansøges hurtigst muligt.

Vejen Kommune vurderer, at de stillede vilkår vil være tilstrækkelige til at husdyrbruget lever op til forsvarlig anvendelse af vand- og energiforbrug.

Lugt

Lugt fra husdyrbrug stammer primært fra husdyrgødningen og i mindre omfang fra dyrene.

Beskyttelsen af naboerne i forhold til lugt fra husdyrbrug er fastsat i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Husdyrbruget skal overholde bestemte lugtgeneafstande, hvis længde afhænger af forskellige områders lugtfølsomhed. Eksempelvis vil beboere i landområder med tilknytning til landbrugserhverv oftest skulle have en højere tolerancetærskel end beboere i byområder. Det fremgår af reglerne, at dette beskyttelsesniveau, som udgangspunkt, er tilstrækkeligt til at sikre omgivelserne imod væsentlige lugtgener.

Lugtgeneafstandene beregnes i ansøgningssystemet efter to forskellige metoder, hhv. den ny lugtvejledning, der er beskrevet i "Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug", og FMK-vejledningen ("Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde" udgivet af FMK, 2. udgave). Det er de længste beregnede lugtgeneafstande, der skal overholdes.

Beregningerne, som er udført i ansøgningsskemaet, er vist i nedenstående tabel. I yderste højre kolonne står om genekriteriet er overholdt. Kolonnen vægtet gennemsnitsafstand viser, hvor langt der er fra husdyrbrugets anlæg til boliger og byzone. Kolonnen korrigeret geneafstand i ansøgt drift viser, hvor langt der skal være til nabo/samlet bebyggelse/by, for at husdyrbruget overholder lugtkravet.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt?
Enkelt bolig						
Nørbøllingvej 2	0	FMK	95,3 m	95,3 m	291,3 m	Ja
Nørbøllingvej 3	0	FMK	95,3 m	95,3 m	235,8 m	Ja
Samlet bebyggelse						
Nørbøllingvej 6	0	FMK	169,4 m	169,4 m	265,1 m	Ja
Byzone						
Nørbølling By	0	FMK	301,3 m	301,3 m	1.111,5 m	Ja
Potentiel byzone	1	FMK	301,3 m	301,3 m	782,7 m	Ja

Der stilles generelle vilkår til forebyggelse af lugtgener.

Husdyrbruglovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser inden for de tre typer er overholdt, og Vejen Kommune vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne. Det forventes ligeledes ikke, at lugt fra ejendommens husdyrproduktion, opbevaring og udbringning af husdyrgødning, m.m. vil medføre lugtgener, der stiger til et niveau, som ikke bør accepteres for beboelser i det åbne land. Der henvises til reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Transport

Det anslås at der vil komme ca. 260 transporter til ejendommen årligt.

Der vil blive hentet æg ca. 2 gange ugentligt.

Døde dyr vil blive hentet en gang om måneden og der vil i forbindelse med holdskifte være 3-4 transporter med døde dyr samt levende dyr til ejendommen.

Foder leveres en gang ugentligt.

Det anslås at der vil være ca. 55 transporter med husdyrgødning og derudover vil der være transporter med strøelse, diesel, renovation og diverse.

Der er to driftsmæssige indkørsler til ejendommen. Den sydlige benyttes primært til drift, mens den nordlige benyttes til ind- og udkørsel med flydende husdyrgødning/vaskevand.

Afhentning af æg sker hele året. Afhentningstidspunktet afhænger af æg-pakkeriets opsamlingsrute, som ansøger ikke har indflydelse på.

Andre transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Ved holdskifte vil der være en øget frekvens af transporter.

Intern transport og trafik på ejendommen i forbindelse med til- og frakørsel vurderes ikke at medføre væsentlige gener for omgivelserne. Vilkår relateret til støj i forbindelse med til- og frakørsel (samt trafik på egen grund) stilles i afsnittet vedrørende støj, såfremt det vurderes nødvendigt.

Det er Vejen Kommunes vurdering, at der er gode adgangsforhold ved ejendommen i forbindelse med transport til og fra ejendommen.

Vejen Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil være til væsentlig gene for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de stillede vilkår overholdes.

Afgørelsen meddeles jf. Husdyrbrugloven, og der kan ikke stilles vilkår til trafik/kørsel på offentlig vej. Dette reguleres af færdselsloven.

Støj

Støjbelastning af naboer kan forekomme fra håndtering af gødning, kompressorer, staldventilation, levering af foder, fodring, interne og eksterne transporter m.v.

Der muges mindst hver anden dag med gødningsbånd, dette tager ca. 30 min. Der muges i hele stalden i forbindelse med holdskifte, dette tager typisk 3-4 timer.

Der er en blæser ved kornsiloen som pt. ikke er i drift.

Ventilationsanlægget vil være i drift hele døgnet året rundt. Dog bruges det mere om sommeren end om vinteren, da høns er skrøbelige overfor høje temperaturer. Ventilationsanlægget er frekvensstyret, hvilket sikrer mod overventilering.

Foder leveres ugentligt, det tager ca. 45 min. pr. gang og vil oftest foregå i dagtimerne.

Fodring vil oftest ske om formiddagen.

Transporter til og fra ejendommen vil primært foregå i dagtimer på hverdage.

Da der er naboer indenfor 300 meter til produktionsanlægget, stiller Vejen Kommune vilkår til, at transporter med gødning, foder og øvrige hjælpemidler primært skal foretages på hverdage i tidsrummet kl. 07.00 – 18.00

Det vurderes, at støjniveauet på ejendommen, med de stillede vilkår, sandsynligvis ikke vil blive til gene for nabolaget.

I Støjvejledningen⁵ anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Til fastlæggelse af støjgrænser ved de nærmeste boliger i det åbne land har kommunen anvendt de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse.

Det vurderes, at støjgrænserne vil blive overholdt, da de fleste støjkloder primært er i drift i perioden mellem kl. 07.00 og 18.00.

Der stilles generelle vilkår til overholdelse af støjgrænser samt vilkår om, at en beregning/måling af støjniveauet i omgivelserne kan kræves, såfremt tilsynsmyndigheden finder, at eventuelle klager er velbegrundede.

Vilkår om støj og lavfrekvent støj gælder al støj fra landbrugsdrift på ejendommens bygningsparcel – ikke støj fra f.eks. markdrift.

⁵ Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder".

Vibration og rystelse

Vibrationer og rystelser forekommer hovedsageligt i forbindelse med den daglige brug af traktorer og transportere til og fra ejendommen.

Brugen af traktorer vil normalt foregå i dagtimerne, men der skal også påregnes sæsonbestemt arbejde f.eks. ved ensilering, høst og forårs- og efterårsarbejde i marken.

Det vurderes, at vibrationer og rystelser vil blive overholdt, da de fleste kilder primært er i drift i perioden mellem kl. 07.00 og 18.00.

Der stilles generelle vilkår til overholdelse af vibrationsgrænser⁶ samt vilkår om, at en beregning/ måling af vibrationsniveauet i omgivelserne kan kræves, såfremt tilsynsmyndigheden finder, at eventuelle klager er velbegrundede.

Vilkår for vibrationer gælder al vibration fra landbrugsdrift på ejendommens bygningsparcel – ikke vibrationer fra markdrift.

Skadedyr

Fluer kan være til stor gene for naboer. Der er flere typer af fluer, som kan give gener, hvor nogle kan komme fra stalde med dyr/gødning og andre kan komme fra naturområder. For fluer, som stammer fra stalde gælder, at de primært vil holde sig hér – kun nogle få vil søge ud i området omkring ejendommen. Det er især fluer fra oplag af gødning, som giver fluer, der søger til huse (herunder naboer), hvor de søger føde.

Vejen Kommune gør i den forbindelse opmærksom på, at for at mindske antallet af fluer, er det nødvendigt at bryde deres livscyklus. I fluesæsonen kan man derfor med fordel forebygge fluegener hver 7-10 dag. Forebygningen kan bestå af hyppig udmugning af bokse og/eller kemisk bekæmpelse. Det er vigtigt at komme i gang med fluebekæmpelsen tidligt, da det kan være svært at få bekæmpet fluerne effektivt, hvis man kommer for sent i gang.

For at sikre at gener fra fluer, der stammer fra stalde/gødning, begrænses, er det vigtigt, at fluer især bekæmpes på larvestadiet. Vejen Kommune stiller derfor vilkår om, at fluer skal bekæmpes i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Ansøger oplyser (kursiv): Generel bekæmpelse af skadedyr vil foregå igennem forebyggelse, det vil sige ved daglig oprydning og renholdelse, så der ikke opstår forhold, der tiltrækker skadedyr, og hvor disse har gode betingelser for formering.

Skadedyr og fluer vil blive bekæmpet efter gældende regler.

Høns spiser insekter, æg, larver og pupper og fluer når derfor sjældent at blive et problem. I hønsestalden bekæmpes fluer efter behov.

Rotter er man forpligtet til at bekæmpe da de kan overføre sygdomme, æde foder, samt ødelægge bygninger og kloaksystemer. Enhver der opdager rotter, har pligt til at anmelde det til kommunen.

⁶ Miljøstyrelsens vejledning nr. 9 af 1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø".

Ansøger oplyser at der er indgået en serviceaftale med bekæmpelsesfirma omkring bekæmpelse af rotter. Der er opsat depoter med rottefælder på ejendommen.

Ansøger oplyser, at han for at forebygge rotter:

- forsøger at lukke af til kornkamre for så vidt muligt at mindske rotternes adgang til dem og at foderrester generelt fjernes
- holder rent og ryddeligt omkring ejendommens bygninger og møddingspladsen (gødningshuset), så der ikke er så mange gemmesteder samt eventuelt fjerne beplantning ved bygninger
- lukker huller i sokler, omkring rør og ved porte

Vejen Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at der efter projektets gennemførelse med de stillede vilkår, ikke vil ske en væsentlig opformering af fluer eller rotter på husdyrbruget, og at ejendommens skadedyrsbekæmpelse vil være tilfredsstillende.

Støv

Støv kan være generende for omgivelserne. Der kan være flere kilder til støvgener.

Der forventes ingen væsentlige problemer med støv fra husdyrbruget.

Ansøger oplyser, at støvresten ved indblæsning af foder vil blive opsamlet/fjernet efter hver påfyldning. Der henvises til god landmandspraksis, således at al transport til og fra bedriften foregår ved brug af hensynsfuld og effektiv kørsel mht. udnyttelse af kapacitet.

Vejen Kommune vurderer, at eventuel støvafgivelse fra produktionsanlægget ikke vil medføre væsentlige gener ved nabobeboelser og uden for bedriftens arealer i øvrigt.

Der fastsættes vilkår om, at driften ikke må medføre væsentlige støvgener.

Husdyrgødning og opbevaringsanlæg

Gødningsproduktion og øvrig tilledning er beregnet til:

Type til opbevaring	Mængder i m ³
Flydende husdyrgødning inkl. vandspild	0 m ³
Overfladevand gyllebeholder VK (0,37 x 171 m ²)	64 m ³
Overfladevand møddingsplads (1,07 x 0* m ²)	0 m ³
Vaskevand stald og pakkerum	60 m ³
I alt	124 m ³

Tabel 5. Gødningsproduktion og øvrig tilledning. *Mødding ligger i gødningshus

Husdyrbruget skal have den nødvendige opbevaringskapacitet til opbevaring af husdyrgødning, rengøringsvand og vandspild i forbindelse med husdyrproduktionen samt overfladevand.

Der er følgende opbevaringsanlæg på ejendommen:

Opbevaringsanlæg	Opførelsesår	Kapacitet m ³
Gyllebeholder	1988	500 m ³
Samlet kapacitet gylle		500 m ³

Tabel 6. Oversigt over opbevaringsanlæg.

Eksisterende beholder ligger udenfor risikoområde og længere væk end 100 m fra vandløb og søer⁷.

Hønsestalden er indrettet med etagesystem med gødningsbånd. Det betyder at hovedparten af gødningen afsættes på gødningsbåndene, der vil blive tømt flere gange ugentlig. Gødningen, der afsættes på gulvene tømmes ud ifm. holdskifte.

Hønsemøget opbevares i gødningshus afsættes løbende til biogas. Gødningshuset har afløb til gyllebeholderen.

Selvom gødning opbevares i et lukket gødningshus, så skal oplaget fortsat være overdækket med fast overdækning. Kravet om overdækning gælder uanset, at oplaget er placeret indendørs, med henblik på at begrænse ammoniakfordampning og lugtgener.

Der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til husdyrbrugets faste husdyrgødning.

Vejen Kommune vurderer, at ejendommen håndterer og opbevarer fast husdyrgødning forsvarligt og efter gældende retningslinjer.

Såfremt der foretages ændringer, som har indflydelse på kapaciteten, skal der indsendes en opgørelse herover til kommunen.

Rest-, spildevand og overfladevand

Der skelnes mellem følgende former for spildevand:

- Rengøringsvand og overfladevand, der kommer i forbindelse med husdyrgødning, som ledes til opbevaringsbeholder for flydende husdyrgødning.
- Overfladevand fra tage og udendørsarealer, som ikke kommer i forbindelse med husdyrgødning, og derfor må ledes til drænen for regnvand eller udsprinkles⁸ efter forudgående tilladelse.
- Sanitært spildevand, som ledes til septiktank eller offentlig kloakering.

Ansøger oplyser, at spildevand fra bedriften består af:

- Vaskevand fra stald og pakkerum
- Overfladevand fra fast plads
- Tagvand

Der er intet sanitært spildevand fra driftsbygninger.

Vaskevand fra stald og pakkerum ledes til gyllebeholder.

Tagvand ledes til nedsivning omkring ejendommen.

Det vurderes, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand, samt de stillede vilkår, er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening fra spildevand.

En eventuel tilladelse til afledning af yderligere spildevand (tagvand) skal gives særskilt fra denne afgørelse, da de ikke er omfattet af Husdyrbrugloven.

⁷ Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

⁸ Landbrugets byggeblad nr. 103.09-05 om Udenomsfaciliteter – udsprinkling af ensilagesaft og restvand.

Kemikalier og affald

Der er en olietank på husdyrbruget.

Der stilles vilkår om, at håndtering af brændstof skal foregå sådan, at der ikke opstår risiko for forurening af jord og grundvand.

Kemikalier på ejendommen består af rengøringsmidler til vask af stald. Rengøringsmidlerne opbevares i lade på fast gulv.

For at forebygge spild og forurening som følge af oplag af olie og kemikalier, stilles der vilkår til opbevaring og bortskaffelse.

Der opbevares ingen andre kemikalier, olieprodukter eller pesticider på ejendommen.

Vedrørende affald oplyser ansøger, at medicinrester vil blive afleveret til apotek eller dyrlæge.

Emballage fra medicin bortskaffes til godkendt modtager. Affald til genbrug afleveres på genbrugsplads – der vil forekomme meget få fraktioner.

Opbevaring og afhentning af selvdøde og aflivede dyr reguleres af "Bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr".

Vejen Kommune gør opmærksom på, at bortskaffelse af affald fra ejendommen skal ske i overensstemmelse med Regulativ for Erhvervsaffald og Affaldsbekendtgørelsen.

Vejen Kommune vurderer, at håndtering af affald sker på forsvarlig vis, og der stilles ikke skærpede vilkår.

Ejendommens påvirkning af beskyttet natur – ammoniak

Før der meddeles tilladelse eller godkendelse af husdyrbrug efter § 16 i Husdyrbrugloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område og Bilag IV-arter væsentligt, jf. Habitatbekendtgørelsen. I så fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger under hensyntagen til bevaringsmålsætningen for de pågældende områder. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde (dvs. de arter og naturtyper, området er udpeget for at beskytte), kan der ikke meddeles tilladelse eller godkendelse til det ansøgte, jf. "Waddenzee-dommen"⁹.

Påvirkninger vurderes fra ejendommens anlæg op til Natura 2000-områder og på såkaldte kategori 1, 2 og 3 naturområder.

Det er fastsat i Husdyrbrugloven, at et husdyranlæg ikke må etableres, udvides eller ændres, hvis det ligger mindre end 10 m fra kategori 1 eller 2 naturområder. Derudover er der krav til maksimal tilladt ammoniakdeposition på naturområder i kategori 1 og 2 samt et generelt beskyttelsesniveau for kategori 3 naturområder.

⁹ Waddenzee-dommen fra EF-Domstolen, sag nr. C-127/02

Naturvurderingerne er baseret på de ammoniakreducerende tiltag med den angivne effekt, som fremgår af afsnittet "Angivelse af bedst tilgængelige teknik – BAT" samt de ansøgte staldtyper, der fremgår af tabel 1.

Påvirkning af kategori 1 naturområder

For naturområder i kategori 1 (ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000-områder) gælder, at totalbelastningen i naturområdet ikke må overskride fastlagte beskyttelsesniveauer, som afhænger af antallet af øvrige husdyrbrug, som har en ammoniakemission mellem 150 kg N og 5.000 kg N indenfor 2.500 m fra naturarealet.

Der er ingen kategori 1 natur i nærheden af ejendommen. Nærmeste Natura 2000-område er område nr. 91 (habitatområde nr. 80) – Kongeåen - mere end 2 km syd for anlægget. Den beregnede totalbelastning af området er 0,0 kg N/ha/år. Der sker således ingen væsentlig påvirkning af naturtypen, og der er ikke behov for at stille skærpede vilkår for at begrænse ammoniakdepositionen på naturtypen.

Påvirkning af kategori 2 naturområder

For naturområder i kategori 2 (§ 7 arealer udenfor Natura 2000-områder) gælder, at totalbelastningen i naturområderne ikke må overskride 1,0 kg N/ha/år. § 7 arealer er højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha.

Der er ingen kategori 2 natur i nærheden. Nærmeste kategori 2 natur er et overdrev, der ligger mere end 2 km sydvest for ejendommen. Den beregnede totalbelastning af området er 0,0 kg N/ha/år. Der sker således ingen væsentlig påvirkning af naturtypen, og der er ikke behov for at stille skærpede vilkår for at begrænse ammoniakdepositionen på naturtypen.

Påvirkning af kategori 3 naturområder

Kommunen skal jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen foretage en konkret vurdering af, om der forekommer andre naturarealer end ovennævnte ammoniakfølsomme naturtyper i kategori 1 og 2, som kan blive påvirket af ammoniakfordampningen fra ejendommens anlæg. Disse benævnes kategori 3 naturområder.

For naturområder i kategori 3 gælder, at kommunen skal tillade merdepositioner på 1,0 kg N/ha/år på naturtyperne. Kommunen kan efter en konkret vurdering tillade merdepositioner på mere end 1,0 kg N/ha/år. Kategori 3 natur er ammoniakfølsomme skove samt § 3 beskyttede heder, mose og overdrev, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2 natur.

Derudover fremgår det af § 3 i Naturbeskyttelsesloven, at der ikke må foretages en ændring i tilstanden af søer (>100 m²), vandløb, heder, ferske enge, strandenge, overdrev, moser og lignende.

Naturtyperne er vist i nedenstående tabel og figur.

Nr.	Naturtype	Merbelastning (kg N/ha/år)
1	Eng	1,4
2	Mose	1,0
3	Mose	0,2
4	Eng	0,1
5	Eng	0,2

Tabel 7. Beskyttede kategori 3 og § 3 naturområder.

Figur 5. Kort over kategori 3 samt § 3 natur ved anlægget.

Som nævnt i afsnittet vedr. ejendommens BAT, så er et produktionsareal (veranda) på 800 m², som er godkendt i ejendommens tidligere miljøgodkendelse, ikke etableret endnu. På trods af, at det samlede godkendte produktionsareal inklusiv gødningsopbevaringsareal samlet set reduceres i ansøgt drift i forhold til hvad der er tilladelse til (dog ikke realiseret) i nudriften, så viser beregningerne i www.husdyrgodkendelse.dk, at der sker en merdeposition mht. ammoniak på 1,4 kg N/ha/år i forhold til nudrift på engen øst for ejendommen. Dette skyldes, at det ikke realiserede produktionsareal (veranda) på 800 m² ikke er medtaget i nudrift i ansøgningssystemet. Det betyder også, at hvis der ikke gives miljøgodkendelse til det ønskede projekt, så vil engen øst for ejendommen reelt blive påvirket med mere ammoniak pga. det større produktionsareal. Det giver derfor ikke mening ikke at godkende en ansøgt drift, hvor ammoniakdepositionen på nærmeste naturområde i realiteten vil være mindre med den ansøgte drift end den nuværende godkendte nudrift med 800 m² produktionsareal (veranda), som kan etableres når som helst, helt lovligt iht. ejendommens eksisterende godkendelse.

Vejen Kommune har i scenarieberegning (skema nr. 264764) beregnet, at der vil ske en ammoniakreduktion på naturpunkt 1 på 0,5 kg N/ha/år, hvis det godkendte

produktionsareal (veranda) på 800 m² reduceres til de ansøgte, og i denne afgørelse godkendte 540 m².

Naturtyperne er vist i ovenstående figur og tabel.

Det vurderes, at den primære risiko for næringsstofpåvirkning af søerne er tilførsel af fosfor via overfladeafstrømning fra de omkringliggende arealer, mens påvirkningen fra luftbåren ammoniak ikke vil være af betydning. Vejen Kommune vurderer derfor, at der ikke er grund til at stille skærpede vilkår til ammoniakreduktionen i forbindelse med påvirkning af søer i nærheden af ejendommen.

Bilag IV-arter, artsfredninger og rødlistearter

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted omkring landbrugsejendomme. På baggrund af rapport fra DMU¹⁰ samt Vejen Kommunes øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at der kan være vandflagermus, sydflagermus, troldflagermus, pipistrelflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og grøn mosaikguldsmid.

Heraf er troldflagermus og vandflagermus omfattet af den danske rødliste som sårbare.

Flagermus benytter ofte hulheder i træer eller huse som opholdssted om dagen og under vinterdvalen. Føden består af insekter, som fanges i luften nær vådområder, marker, skove og levende hegn. De enkelte arter af flagermus har forskellige præferencer mht. fødesøgningsområde. Der er ingen registreringer af flagermus nær ejendommens anlæg, men det kan ikke udelukkes, at én eller flere arter kan raste eller yngle i området.

Tilstedeværelsen af bilag IV-arter, herunder flagermus, i området omkring ejendommen er ikke i sig selv til hinder for fortsat drift af den eksisterende landejendom.

Den ansøgte drift omfatter ikke ændringer, der indebærer nedrivning af bygninger, fældning af ældre træer, eller øvrige indgreb i potentielle yngle- og rasteområder for flagermus. Driften videreføres således inden for de eksisterende fysiske rammer, hvilket betyder, at eventuelle levesteder for flagermus ikke påvirkes væsentligt.

Den løbende landbrugsdrift, herunder dyrehold og håndtering af gødning, vurderes at være en fortsættelse af eksisterende aktiviteter, som flagermusene i området allerede er tilpasset. Der vurderes derfor ikke at ske en forringelse af arternes økologiske funktionalitet i området.

På den baggrund vurderes det, at projektet ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for flagermus, jf. habitatbekendtgørelsens bestemmelser om beskyttelse af bilag IV-arter.

De resterende bilag IV-arter opholder sig ikke på ejendommen, men i det åbne land, derfor er de ikke beskrevet yderligere.

Vejen Kommune har ikke kendskab til andre registreringer af planter og dyr, som er omfattet af artsfredninger eller optaget på nationale eller regionale rødlistes i nærheden af

¹⁰ Faglig rapport nr. 635 og nr. 322 fra Danmarks Miljøundersøgelser.

husdyrbrugets anlæg, men en række af arterne vil med stor sandsynlighed forekomme i området.

Under forudsætning af, at eventuelle stillede vilkår i afsnittene "Ejendommens påvirkning af beskyttet natur – ammoniak" overholdes, vurderer Vejen Kommune, at driften af ejendommen ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte arter, da der ikke ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr.

I henhold til Habitatbekendtgørelsens § 11¹¹ og de stillede vilkår, vurderer Vejen Kommune, at udvidelsen ikke vil medføre en forøget påvirkning af de nævnte bilag IV- og rødlistearter eller deres levesteder.

¹¹ "Udpegning og administration af internationale beskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter".

3 Lovformalia m.m.

Del 3 omhandler forhold omkring høring og offentliggørelse samt varighed, restbeskyttelse, udnyttelse og ophør af bedriften.

Oplysninger om ejendom og husdyrbrug

BFE-nummer	100566950
Matrikelnummer	7g Nørbølling By, Folding
CVR	43434128
CHR	43333
Ejendommens ejer	Simon Hansen
Husdyrbrugets ejer	Simon Hansen
Husdyrbrugets kontaktperson	Simon Hansen

Forudgående inddragelse af offentligheden

Vejen Kommune har vurderet, at ansøgningen ikke er omfattet af krav om udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport. Der er således ikke sket forudgående inddragelse af offentligheden. Det vurderes ligeledes, at ændringerne på ejendommen er af underordnet betydning for offentligheden.

Høring af udkast

Udkastet til afgørelsen har været sendt i høring i 14 dage fra den 2. juni 2026 til den 17. juni 2026 hos ansøger, konsulent og ejer.

Orientering om udkast til afgørelsen er sendt til alle borgere, der er part i sagen, herunder naboer indenfor en beregnet konsekvenszone på 379 m. Udkastet eftersendes ved henvendelse herom.

Vejen Kommune vurderer, at ændringen af husdyrbruget er af underordnet betydning for ejere af de driftsarealer (dvs. uden huse/bygninger), der grænser op til ejendommen. Derfor bliver der ikke gennemført høring af disse, jf. husdyrlovens § 56 stk. 2.

Konsulent: Lene Egtved Andersen, Spiras.

Parter:

Nørbøllingvej 1	6650	Brørup
Nørbøllingvej 1	6650	Brørup
Nørbøllingvej 10	6650	Brørup
Nørbøllingvej 10	6650	Brørup
Nørbøllingvej 10	6650	Brørup
Nørbøllingvej 10	6650	Brørup
Nørbøllingvej 12	6650	Brørup
Nørbøllingvej 12	6650	Brørup
Nørbøllingvej 2	6650	Brørup

Nørbøllingvej 2	6650	Brørup	
Nørbøllingvej 6	6650	Brørup	
Nørbøllingvej 8	6650	Brørup	
Nørbøllingvej 8	6650	Brørup	
Torvegade 16	6600	Vejen	Vedr. Nørbøllingvej 3
Nørbøllingvej 14	6650	Brørup	
Nørbøllingvej 14	6650	Brørup	
Nørbøllingvej 16	6650	Brørup	
Nørbøllingvej 16	6650	Brørup	
Hejrskovvej 16	6670	Holsted	Vedr. skel mod nord

Interessenter, der har anmodet om udkast:

Ingen

Indkomne høringsbidrag og kommunens vurdering

Der er ikke indkommet høringsbidrag i høringsperioden.

Offentliggørelse af afgørelse og orientering til modtagere

Kommunens afgørelse er offentliggjort på kommunens hjemmeside tirsdag den 23. juni 2026.

Der kan klages over kommunens afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet senest den 21. juli 2026 jf. vedlagte klagevejledning (bilag 1).

Kopimodtagere af afgørelsen

Parter og interessenter der har modtaget høringsudkast

Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Vest, trvest@stps.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsted post@sportsfiskerforbundet.dk

Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Formand Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø dnvejen-sa-ger@dn.dk

Rådet for Grøn Omstilling, Blegdamsvej 4B, 2200 København N husdyr@rgo.dk

Lokalafdeling Friluftsrådet for Vejen Kommune: astrid.trekantsomraadet@friluftsraadet.dk

Dansk Ornitologisk forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, lokalkontoret vejen@dof.dk

Foreningen Greenpeace Danmark, Njalsgade 21G 2.sal, 2300 København, info.dk@greenpeace.org

Museet på Sønderkov, post@sonderskov.dk

Udnyttelse af afgørelse

Tilladelsen kan udnyttes uanset eventuelle klager, men det begrænser ikke klagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve Vejen Kommunes afgørelse.

Tilladelsens varighed, retsbeskyttelse og revurdering

I Husdyrbruqløven gives der 6 års udnyttelsesfrist.

Efter den fastsatte udnyttelsesfrist gælder det, at hvis miljøtilladelsen ikke udnyttes (helt eller delvist) i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år (kontinuitetsprincippet).

Produktionsarealet er udnyttet, når 25 % af arealet er driftsmæssigt udnyttet, dvs. at der går mindst 50 % af det mulige antal dyr inden for rammerne af dyrevelfærdskravene.

Med denne afgørelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dette betyder, at vilkårene inden for denne periode kun kan ændres, hvis der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses da afgørelsen blev meddelt, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund. Der henvises til reglerne i Husdyrbruqløven.

Husdyrbrugets ophør

Vejen Kommune stiller vilkår om, oprydning og bortskaffelse af affald ved ophør af bedriften. Herunder at der skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, dvs. alle opbevaringsanlæg skal tømmes og rengøres, og ejendommen skal fremgå i miljømæssig god stand.

Ved eventuelt ophør af produktionen, vil der efter Vejen Kommunes opfattelse ikke ske en væsentlig indvirkning på miljøet fra produktionsanlægget hvis:

- Staldanlæg samt husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt.
- Miljøfarligt affald bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler.

Øvrige forhold

Byggeri, vandindvinding og spildevandsafledning

Projektet indeholder byggeri eller bygningsændringer, og der skal derfor indsendes byggeansøgning til Vejen Kommune via www.bygogmiljoe.dk.

Ejer skal selv sikre, at nybyggeri og ændret bygningsanvendelse bliver registreret i BBR. BBR-afdelingen kan evt. kontaktes på bbr@vejen.dk.

Såfremt der skal anvendes slagge under byggeriet, skal dette ansøges særskilt ved Vejen Kommune via www.bygogmiljoe.dk inden byggeriet iværksættes.

Da der indvindes vand fra egen boring, skal der indsendes ansøgning om indvindingstilladelse til Vejen Kommune.

Særskilt tilladelse til udledning/nedsivning af spildevand/overfladevand/tagvand skal indhentes hos Vejen Kommune inden der gives byggetilladelse.

Der kan være andre forhold, der skal søges om ved Vejen Kommune.

Bilagsoversigt

1. Klagevejledning.
2. Afløbsforhold

Bilag 1.

Klagevejledning, jf. "Husdyrbrugloven" nr. 520 af 01.05.2019.

Hvilke afgørelser, tilladelser og miljøgodkendelser kan påklages

Alle afgørelser, der er truffet af kommunen med hjemmel i "Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug" eller regler, der er fastsat med hjemmel i loven, kan jf. § 76 påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Hvem kan klage

Klageberettiget er enhver med væsentlig interesse i sagens udfald, miljøministeren samt visse landsdækkende organisationer, jf. §§ 84-87.

Til hvem skal der klages

Der skal klages via den elektroniske klageportal. Se vejledning på [Nævnenes Hus \(naevneneshus.dk\)](http://naevneneshus.dk). Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefrist

Klagen skal være indgivet senest 4 uger efter, at afgørelsen, tilladelsen eller miljøgodkendelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort f.eks. ved annoncering, regnes klagefristen fra bekendtgørelsen, jf. § 79. En klage anses for at være indgivet, når den er tilgængelig for Vejen Kommune i Klageportalen.

Gebyr

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret er på 900 kr. for private og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016 niveau, gebyret indeksreguleres hvert år). Gebyret betales enten direkte med betalingskort eller der sendes en opkrævning. Miljø- og Fødevareklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på nævnets hjemmeside [Klagevejledning Miljø- og Fødevareklagenævnet \(naevneneshus.dk\)](http://klagevejledning.miljo-og-foedevareklagenavnet.naevneneshus.dk). Gebyret tilbagebetales, hvis den, der klager, får helt eller delvis medhold i klagen.

Domstolsprøvelse

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort, jf. § 90.

Opsættende virkning

En klage over en afgørelse har ikke opsættende virkning på retten til at udnytte tilladelsen eller miljøgodkendelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Tilladelsen/godkendelsen må ikke udnyttes, hvis den indeholder placering af driftsbygninger væk fra de øvrige driftsbygninger, jf. § 81. Dette vil være angivet i afgørelsen. Udnyttelse af en tilladelse eller miljøgodkendelse kan kun ske under opfyldelse af vilkårene, som er fastsat i tilladelsen eller miljøgodkendelse.

Afløbsforhold

Oversigtskort (Blå: eksisterende anlæg, gul: ansøgte anlæg, grøn: afløb)